

УДК 339.172(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-29-3>

Гаврилко Т. О.

кандидат економічних наук,

*доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національного авіаційного університету*

Антонова Р.

студентка

Національного авіаційного університету

Gavrillko Tetiana

*Ph.D., Associate Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance*

National Aviation University

Antonova Rehina

Student

Kyiv National Aviation University

FINTECH: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті здійснена оцінка стану сучасного світового ринку FinTech, проаналізований рівень проникнення FinTech на ринках зарубіжних країн та виявлені тенденції сучасного глобального інвестування у фінтех-компанії. Проведене дослідження фінтех-ринку України та визначені основні сегменти, в яких працюють вітчизняні фінтех-компанії; встановлено, що українському фінтеху, незважаючи на нетривалий період існування, властиві всі тренди, що відбуваються у світі. Зроблені висновки, що Україні як потенційно перспективному фінтех-ринку, для перетворення в один із значущих інноваційних хабів європейського простору ще належить здійснити низку важливих кроків, насамперед реалізувати законодавчі ініціативи у фінтех-середовищі, наприклад Директиву ЄС PSD2, що дасть змогу розширити екосистему фінансових послуг. Для банківських установ необхідне розроблення досконалих API та забезпечення прийнятних умов взаємодії із фінтех-компаніями. Пріоритетним є вирішення проблеми залучення капіталу із зовнішніх джерел фінансування, що можливе у разі зниження ризикованості вітчизняних проєктів завдяки економічній стабілізації країни, подоланню корупційних явищ та вдосконаленню судової системи.

Ключові слова: фінтех-послуги, фінтех-компанії, фінтех-ринок, глобальне інвестування, «трансформовані» послуги, «винайдені» послуги.

Вступ та постановка проблеми. Фінансові технології (FinTech) набули надзвичайної популярності у всьому світі протягом останніх років; вони відкривають нові можливості споживачам для віддаленого доступу до фінансових послуг у таких сферах, як грошові перекази та платежі, бюджетування та фінансове планування, заощадження й інвестиції, запозичення і страхування. Фінтехпропозиції не обмежуються лише традиційними послугами; за результатами дослідження Global FinTech Adoption Index 2019 EY у сучасному світовому секторі фінансових послуг розповсюджені два типи послуг: «трансформовані» (disrupted) та «винайдені» (invented). Під трансформованими розуміються звичні послуги, що одержали нові особливості з погляду привабливості, додаткових можливостей, тарифних переваг. Винайдені послуги завдячують своєю появою новим технологіям та інноваційним бізнес-моделям.

Вітчизняний fintech-сектор перебуває на стадії становлення і значно поступається західним країнам; стрімкий розвиток галузі почався з 2014 року, і нині в Україні нараховується більш ніж сто компаній-учасниць українського фінтехринку, причому переважна кількість із них не має довготривалого практичного досвіду.

Очевидною є необхідність подальшого удосконалення регулювання fintech-сектору, насамперед створення відповідної законодавчої бази; відчувається потреба у формуванні розвиненої екосистеми для бізнесу стартапів з зразком зарубіжних країн та наявності акселераторів, які би сприяли фінтех-компаніям у нарощенні обсягів діяльності на перших етапах розвитку. Актуальним є визначення шляхів розвитку інноваційного фінансового ринку, способів налагодження стратегічного партнерства із традиційними учасниками фінансового сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати наукових досліджень у сфері фінансових інновацій наведені у працях таких зарубіжних учених, як Г. Андерсон, Я. Барберіс, Р. Браун, А. Броддас, А.Валлас, М. Вебер, М. Долат, Г. Дорфлайтнер, Р. Леков, Б. Лі, М. Міллер, Р. Мергон, Дж. Мунч, А. Рао, П. Туфано, М. Флеурі, Л. Хорнуф, Д. Хе, В. Хаксар, Д. Хе, А.Херболт, Л. Хорнуф, Дж.Хорслі, С. Чишті, Г. Швабе, М. Шмітт.

До вітчизняних науковців, які займаються дослідженням різних аспектів фінансових технологій (FinTech), належать С.В. Волосович, Д.В. Гордєєва, Л.А. Дудинець, Л.В. Жердецька, Л.Г. Кльоба, В.В. Коваленко, А.А. Мазаракі, Н.М. Пантелєєва, С.І. Паперник, З.М. Руденко,

А.В. Рябова, А.Ю. Семенов, Д.Е. Третьяков, М.С. Яценко.

З огляду на те, що для індустрії FinTech в Україні характерним є збільшення оборотів і масштабів діяльності, є необхідність в аналізі світового ринку фінансових технологій та подальшому дослідженні тенденцій розвитку вітчизняного фінтехринку для виявлення його особливостей, проблем та перспектив розвитку.

Метою роботи є оцінка стану сучасного світового ринку FinTech та виявлення трендів українського фінтеху і чинників, що відіграють стримувальну роль у проникненні фінтех-послуг, способів їх усунення для забезпечення позитивної динаміки у цьому сегменті.

Результати дослідження. Світовий fintech-ринку пройшов еволюцію від початкового етапу, на якому основними гравцями виступали стартапи, до сучасного, для якого характерною є присутність професійних компаній, що здатні запропонувати споживачам розгорнутий набір продуктів. Про підвищення залученості споживачів до користування новими фінансовими технологіями свідчить зростання рівня проникнення фінансових послуг – у 2015 році середній рівень проникнення становив 16% (для дослідження були використані фінтехринки 27 країн), у 2017 році – 33%, у 2019 році – 64%.

Вражаючи результати в цій сфері демонструє низка країн: рівень проникнення фінтеху для Китаю та Індії становить 87%, Росії і ПАР – 82%; понад 70% – Колумбії, Перу, Нідерландів, Мексики, Ірландії, Великобританії. Найнижчий рівень проникнення виявлений у США (46%), Бельгії та Люксембурзі (42%), Франції (35%) та Японії (34%) (рис. 1).

У багатьох країнах за період 2015–2019 років інтенсивно збільшувався рівень проникнення фінтеху: в Австралії за цей час відбулося зростання на 45%, у Канаді – на 42%, в Гонконгу – на 38%, в Сінгапурі та Великобританії – відповідно на 52% та 57%, в США та Росії – відповідно на 29% та 39%.

Аналіз глобальних інвестицій, здійснених за період 2013–2018 рр. у фінтех-технології, свідчить про певну нерівномірність: у 2013 році вони становили 18,9 млрд дол., в 2014 та 2015 роках спостерігався суттєвий ріст – 45,4 млрд дол. і 67,1 млрд дол. відповідно; в наступні два роки настав певний спад – 63,4 млрд дол. у 2016 році і 50,8 млрд дол. у 2017 році. 2018 рік став рекордним – глобальне інвестування виросло на 120% порівняно з 2017 роком і досягло величини 111,8 млрд дол. (рис. 2).

За оцінками фахівців, 2018 рік став знаменним не

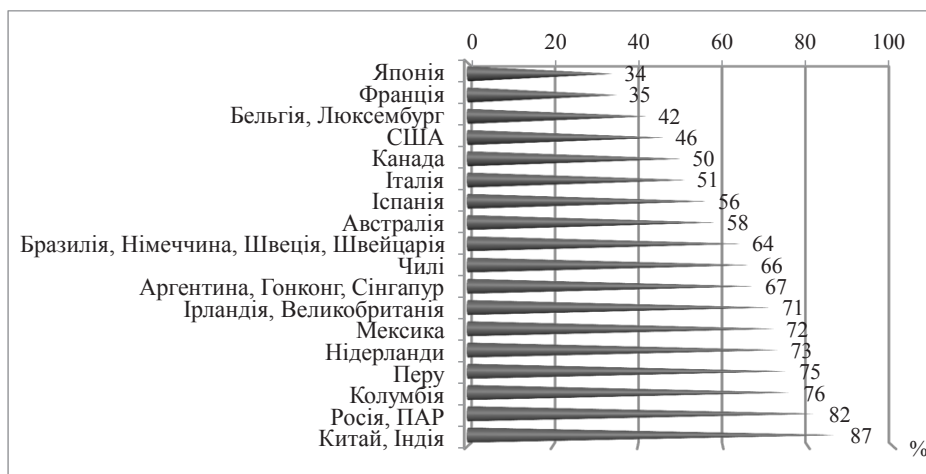

Рис. 1. Проникнення FinTech на ринках зарубіжних країн, %

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

лише з погляду величини фінтех-інвестицій, включаючи венчурний капітал, корпоративний венчурний капітал, злиття і поглинання; цього року були укладені три угоди на суму більш ніж 10 млрд дол., а також укладені додаткові угоди в розмірі 14 млрд дол. [2]. Особливе зростання в 2018 році відбулось у сегменті венчурних інвестицій – вони становили 25,3 млрд дол.; обсяг інвестування компаній з управління приватним капіталом не був значним, що свідчить про недостатню інвестиційну спроможність лідерів цього сегменту; інвестиції у сегменті блокчейну та криптовалюти становили 5 млрд дол., а величина інвестицій в Insurtech – 7,6 млрд дол. [3].

2019 рік приніс певні несподіванки щодо глобальних інвестицій: через торговельну війну зі США Китай призупинив цілу низку великих угод, тому в першому півріччі величина інвестування у фінтех-компанії на глобальному ринку різко зменшилася і становила 37,9 млрд дол. Це явище можна розглядати як тимчасове, враховуючи, що у другому півріччі 2019 року має бути здійснена реалізація низки угод зі злиття та поглинання, укладених такими компаніями, як Worldpay, First Data та Total System Services. Компанію Worldpay планує придбати компанія Fidelity, вартість цієї угоди оцінюється в 43 млрд дол.; компанію First Data має наміри придбати компанія First Data, вартість угоди становить 22 млрд дол.; передбачено злиття компаній Total System Services та Global Payments, вартість угоди – 21,5 млрд дол.

Величина венчурних інвестицій корпорацій за цей період становила 4,75 млрд дол., величина глобальних інвестицій приватного капіталу – 1,9 млрд дол.; у сегменті блокчейну та криптовалюти 171 угода забезпечила 1 млрд дол. інвестицій; обсяг інвестицій в Insurtech досяг позначки 1,1 млрд дол.

Незважаючи на сповільнення темпів фінансування в глобальному масштабі, у багатьох країнах відбулось нарощування величини цього показника: в США вартість угод збільшилася на 60% і становила 12,7 млрд дол., в Німеччині і Великобританії інвестиції збільшилися вдвічі і становили 829 млн дол. та 2,6 млрд дол. відповідно. У Швеції величина вартості угод зросла більш ніж у чотири рази і досягла величини 573 млн дол.; зростання відбулось і в таких країнах, як Сінгапур та Австралія – до 453 млн дол. та 401 млн дол. відповідно [4].

Для України особливий інтерес становить оцінка стану фінтех-індустрії в регіоні Центральної та Східної

Європи, розмір якого нині становить 2,2 млрд євро і на якому працює близько 600 компаній, у колі інтересів яких знаходяться такі сектори, як мобільні платежі, інвестиції та управління активами, страхування, управління особистими фінансами, криптовалюти [5].

Сприятливим чинником для створення в європейському просторі більш прозорого і відкритого ринку платежів та розширення екосистеми фінансових послуг стала друга директива ЄС про платіжні послуги на внутрішньому ринку (PSD2), яка вступила в силу з 1 січня 2018 року, але фактично стала дієвою з 14 вересня 2019 року у зв'язку з набуттям чинності вимог щодо посилення аутентифікації клієнтів та деталізації технічних PSD2-стандартів. Перша платіжна директива була прийнята ЄС у 2007 році, і завдяки їй у Європі був створений єдиний ринок платежів, одночасно цей документ став підґрунтям для формування єдиної зони платежів SEPA.

Вже прийняття першої директиви PSD стало поштовхом для розвитку фінтех-компаній, які, не володіючи статусом банківської установи, одержали можливість здійснювати банківські послуги. PSD2 передбачає зобов'язання банків у разі згоди клієнтів надавати доступ до їхніх акаунтів стороннім фінтех-компаніям, які для них є фактично конкурентами; доступ буде здійснюватися через API – Application Programming Interface.

Для клієнтів це означає, що у разі прийняття рішення щодо відмови від обслуговування банком, з яким вони співпрацювали, і вибору іншого банку для, наприклад, одержання кредитів, вони можуть отримати можливість зекономити свій час, звернувшись до фінтех-компанії, і здійснити всі процедури онлайн. Для провайдерів, що мають в своєму розпорядженні інформацію про клієнтів, відкривається перспектива її використання в цілях створення інноваційних продуктів.

В Україні влітку 2019 року НБУ було заявлено про взяття курсу на імplementацію Директиви ЄС PSD2; НБУ презентував концепцію змін до платіжного законодавства України, націлену на його гармонізацію з європейським, виходячи із вимог Угоди про асоціацію з ЄС. У прес-релізі НБУ викладені наміри щодо впровадження низки нових платіжних послуг (фінансових і нефінансових); зміни суб'єктів ринку платіжних послуг; реалізації відкритого банкінгу; розроблення нових правил ліцензування та рестрації небанківських установ, що надають платіжні послуги; посилення захисту прав користувачів платіжними послугами.

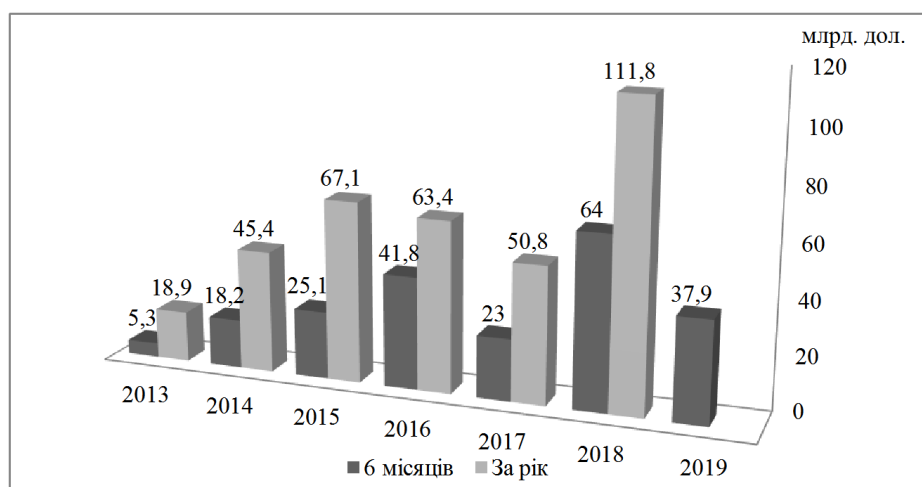

Рис. 2. Величина інвестицій у фінтех-компанії за період 2013–2018 рр., млрд дол.

Джерело: побудовано авторами за даними [2; 3]

Зрілі компанії, що працюють в основних сегментах фінтех-ринку України

№ з/п	Компанія, рік заснування	Сегмент діяльності	Ключовий ринок	Аудиторія
1	2	3	4	5
1	GlobalMoney, 2009	Payments/Money transfer	Україна	Малий, середній та великий бізнес
2	Interkassa, 2009	Payments/Money transfer	СНД, Європа	Малий, середній та великий бізнес
3	portmone, 2002	Payments/Money transfer	Україна	Фізичні особи, малий, середній та великий бізнес
4	POST FINANCE, 2012	Payments/Money transfer Mobile wallets Business lending	Україна	Фізичні особи, малий, середній та великий бізнес
5	UAPAY, 2014	Payments/Money transfer	Україна, Європа	Фізичні особи, малий та середній бізнес
6	Wallet Factory, 2016	Mobile wallets Payments/Money transfer Blockchain/Crypto Technology and Infrastructure Consulting/Analytical systems	Міжнародний ринок	Великий бізнес
7	Fintech Band, 2017	Technology and Infrastructure Payments/Money transfer Mobile wallets Digital/Neobanks	Україна	Фізичні особи
8	ProFIX, 1996	Technology and Infrastructure Payments/Money transfer Consulting/Analytical systems	Європа, Південно-Східна Азія, Центральна Азія	Великий бізнес
9	Renome-Smart, 2003	Technology and Infrastructure Payments/Money transfer Consulting/Analytical systems Cybersecurity/Anti-fraud	Україна, СНД, Африка	Малий, середній та великий бізнес
10	TAS Link, 2012	Technology and Infrastructure Payments/Money transfer Mobile wallets	Україна	Малий, середній та великий бізнес
11	UKR.PAY, 2006	Technology and Infrastructure Consulting/Analytical systems	Україна	Великий бізнес
12	UNITY-BARS, 1991	Technology and Infrastructure	Україна, Європа	Малий, середній та великий бізнес
13	Lime Systems, 1993	Technology and Infrastructure	Україна	Великий бізнес
14	FINANCIAL SERVICE BUREAU, 2006	Consulting/Analytical systems Payments/Money transfer Regtech	Україна, Грузія, Ізраїль, Східна Європа, СНД	Малий, середній та великий бізнес
15	Nexstep Solutions LLC, 2010	Insurtech	Україна	Малий, середній та великий бізнес
16	Bradley Holding, 2017	Personal and consumer lending	Україна, Польща, Молдова, Румунія	Фізичні особи, малий, середній та великий бізнес
17	Moneyyeo, 2013	Personal and consumer lending	Україна	Фізичні особи

Джерело: складено авторами на основі [7]

Імплементация PSD2 відкриває нові можливості для розвитку фінтех-ринку в Україні, даючи можливість фінтех-компаніям формувати свої додатки з урахуванням нових умов відносин із банківськими установами та користувачами. Як вважають фахівці, перспективними є такі продукти: 1) застосування одного інтерфейсу для всіх акаунтів, що дасть змогу акумулювати всю інформацію у вигляді консолідованого звіту; 2) створення сервісів, які підвищать рівень якості аналізу кредитоспроможності клієнтів; 3) розширення пропозицій щодо процесів управління фінансами за рахунок застосування індивідуального механізму, ініціаторами якого виступають користувачі; 4) розроблення додатків, які б надавали допомогу у прийнятті фінансових рішень щодо здійс-

нення покупок, оплати комунальних послуг та оптимізували ці рішення [6].

Є очевидним, що нині фінтех-ринок України, який оцінюється в 650 млн дол., не може конкурувати з європейським ринком чи ринком США; зі всієї кількості вітчизняних фінтех-компаній 48% перебуває на етапі масштабування бізнесу, 24% – на етапі початку продажів, 7% пропонує мінімально життєздатний продукт, 1% має тільки план реалізації ідеї. Кількість зрілих компаній, які працюють на ринку фінтеху, становить 19% (табл. 1).

Переважає кількість фінтех-компаній працює в сегменті Payments/Money transfer – 38 компаній, в сегменті Technology and infrastructure – 36 компаній. Питаннями Consulting/Analytical systems займаються 26 компаній,

Mobile wallets та Blockchain/Crypto – відповідно 22 та 16 компаній. Присутність фінтех-компаній в інших сегментах набагато нижча: Cybersecurity/Anti-fraud – 11, Personal and consumer lending – 10, Digital/Neobanks – 8, Insurtech та Personal finance/Wealth management – по 6 компаній, Business lending та Regtech – по 5 компаній, Legaltech – 4, Digital Comparison Tool – 3.

Дослідження, проведене в межах проекту USAID «Трансформація фінансового сектору», дало змогу встановити, що лише на ринку України працюють 41,5% компаній; більше половини українських фінтех-компаній здійснюють діяльність у країнах ЄС; більш ніж 40% – на ринках СНД; майже 25% – у США, Канаді та Азії. На ринках Африки функціонує майже 15% вітчизняних компаній, Південної та Латинської Америки – 10%, Австралії та Океанії – 7%. Всі компанії, що присутні на ринку США, працюють також і на інших міжнародних ринках [8].

Однією із ключових проблем, яка стримує розвиток фінтех-ринку в Україні, є проблема фінансування – 61% компаній працюють за власні кошти (для тих компаній, що з'явилися на ринку в 2018 році, цей показник досягає 70%), 30% залучають зовнішні інвестиції, 9% – кошти родини та друзів.

Водночас збільшення попиту на продукцію фінтех-ринку в наступні роки є невідворотним процесом і зумовлюється дією низи чинників, насамперед зростанням рівня проникнення Інтернету – кількість інтернет-користувачів у 2019 році становила 22,96 млн чол. і досягла 71%, що на 7% більше, ніж попереднього року. Активізація процесів в інтернет-просторі пов'язана із збільшенням кількості власників смартфонів – 22% користувачів виходять в інтернет-мережу тільки зі смартфонів.

Виходячи з міжнародної практики, стрімке зростання фінтех-ринку властиве небагатьом країнам і тим, що розвиваються (Азія, Африка); через обмежені можливості щодо наявності банківських рахунків, але доступності мобільного зв'язку фінтех-продукти стають більш пріоритетними порівняно з банківськими послугами. Однак не всі фінтех-компанії можуть запропонувати користувачам якісні послуги, як, наприклад, компанії Китаю чи Індії; водночас, незважаючи на невеликий рівень проникнення, все ж основні капітали у фінтех-галузі зосереджені в Європі і США.

Важливим кроком у розбудові вітчизняного фінтех-ринку повинен слугувати вибір ефективної моделі взаємодії між основними гравцями цього ринку, насамперед між фінтех-компаніями та банківськими установами. Ігнорування банками фінтех-компаній вочевидь є вже неможливим, як підтверджує досвід розвитку фінтех-індустрії у всіх розвинутих країнах. Придбання банками успішних

фінтех-компаній для інтеграції у свій бізнес або створення окремих фінтех-компаній усередині фінансових конгломератів – справа не сьогоднішнього дня. Логічним, виходячи із сучасного вектору розвитку вітчизняного ринку, є впровадження моделі партнерства, заснованій на наданні доступу до клієнтської бази, а також продуктів і послуг шляхом створення відкритих API.

Очевидною є необхідність державної підтримки фінтех-ринку, як приклад – створення спеціалізованих технопарків із пільговими податковими умовами в Литві та Латвії. У недалекому майбутньому будуть відомі наміри українського уряду щодо таких нововведень; позитивним кроком стало формування в Києві інноваційного парку Unit.city, в якому 14 лютого 2019 року відбулося відкриття національного конкурсу проектів на основі відкритих даних – Open Data Challenge 2019.

Висновки. Сучасний світовий фінтех-ринок – надзвичайно динамічний сегмент, що поєднує передові фінансові та технологічні досягнення. Українському фінтеху, незважаючи на нетривалий період існування, властиві всі тренди, що відбуваються у світі. Україні як потенційно перспективному фінтех-ринку для перетворення в один зі значущих інноваційних хабів європейського простору ще належить здійснити низку важливих кроків, насамперед реалізувати законодавчі ініціативи у фінтех-середовищі, насамперед Директиву ЄС PSD2, що дасть змогу розширити екосистему фінансових послуг. Імплементация PSD2 створить також умови для запровадження віддаленої ідентифікації користувачів, що, на думку і фінтех-компаній, і банків, є однією з основних перепон для розвитку фінтех-галузі в Україні.

Банківські установи повинні бути налаштовані на розроблення досконалих API та забезпечення прийнятних умов взаємодії із фінтех-компаніями, зацікавленими у створенні продуктів, привабливих як для користувачів, так і для банків. Важливим є впровадження дієвого механізму захисту прав споживачів фінтех-послуг для посилення відповідальності банків та небанківських установ за якість наданих послуг.

Нагальним залишається формування вигідних умов для створення і подальшого розвитку фінтех-компаній та підвищення рівня фінансової інклюзії на українському ринку, вільного доступу населення до використання фінансових продуктів і послуг на основі адекватних тарифів і правового забезпечення. Пріоритетним є вирішення проблеми залучення капіталу із зовнішніх джерел фінансування, що можливе за зниження ризикованості вітчизняних проектів завдяки економічній стабілізації країни, подоланню корупційних явищ та удосконаленню судової системи.

Список використаних джерел:

1. Индекс проникновения услуг финтех 2019. Глобальное исследование. URL: <https://www.ey.com/vwLUAssets/ey-fai-2019-rus/ey-fai-2019-rus> (дата звернення: 05.01.2020).
2. Инвестиции в глобальный финтех и иншуртех сектор в 2018 году выросли до \$112 млрд. URL: <https://forinsurer.com/news/19/02/21/36611> (дата звернення: 04.01.2020).
3. Звіт: The Pulse of Fintech H1 2019. URL: <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2019> (дата звернення: 09.01.2020).
4. Глобальные инвестиции в финтех резко падают. URL: https://platon.ua/news/globalnye_investicziy_v_fintekh_rezko_padayut.html (дата звернення: 05.01.2020).
5. Сможет ли Украина стать новым fintech-кластером. URL: <https://delo.ua/economy and politics in ukraine> (дата звернення: 05.01.2020).
6. Сидоренко Д., Максименко О. Директива PSD2: что это такое и что ее введение изменит на банковском рынке. URL: <https://ain.ua/2019/12/17/> (дата звернення: 08.01.2020).
7. Каталог фінтех-компаній України 2019.НБУ. URL: <https://map.fintechua.org/> (дата звернення: 09.01.2020).
8. Опитування українських банків та фінтехкомпаній–2019–EY. URL: <https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets> (дата звернення: 10.01.2020).

References:

1. Indeks proniknoveniya uslug fintekh 2019. Global'noe issledovanie. (2019) [Fintech Services Penetration Index. Global survey]. Available at: <https://www.ey.com/vwLUAssets/ey-fai-2019-rus/ey-fai-2019-rus> (accessed 05 January 2020).
2. Investitsii v global'nyy fintekh i inshurtekh sektor v 2018 godu vyrosli do \$112 mlrd. (2019) [Investments in the global fintech and insurtech sector in 2018 grew to \$ 112 billions]. Available at: <https://forinsurer.com/news/19/02/21/36611> (accessed 04 January 2020).
3. Zvit. Pivrichnyi analiz tendentsii hlobalnykh investysii u sektori finansovykh tekhnolohii. (2019) [Report. Half-yearly analysis of global investment trends in the financial technology sector.] Available at: <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2019/08/pulse-of-fintech-h1-2019.html> (accessed 09 January 2020).
4. Global'nye investitsii v fintekh rezko padayut. (2019) [Global fintech investment is rapidly decreasing]. Available at: URL: https://platon.ua/news/globalnye_investiczii_v_fintekh_rezko_padayut.html (accessed 05 January 2020).
5. Smozhet li Ukraina stat' novym fintekh-klasterom. (2019) [Will Ukraine become a new fintech cluster]. Available at: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine> (accessed 05 January 2020).
6. Sidorenko D., Maksimenko O. Direktiva PSD2: chto eto takoe i chto ee vvvedenie izmenit na bankovskom rynke. (2019) [PSD2 directive: what it is and what its introduction will change in the banking market]. Available at: <https://ain.ua/2019/12/17/> (accessed 08 January 2020).
7. Kataloh fintekh-kompanii Ukrainy 2019.NBU. (2019) [Catalog of fintech companies of Ukraine 2019. NBU]. Available at: <https://map.fintechua.org/> (accessed 09 January 2020).
8. Opytvannja ukrajinsjkykh bankiv ta fintekhkompnij–2019–EY. (2019) [Filing of Ukrainian banks and financial companies – 2019 – EY]. Available at: <https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets> (accessed 10 January 2020).

FINTECH: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ В УКРАИНЕ

Аннотация. В статье осуществлена оценка состояния мирового рынка FinTech, проанализирован уровень проникновения FinTech на рынках зарубежных стран и выявлены тенденции современного глобального инвестирования в финтех-компаниях. Проведено исследование финтех-рынка Украины и определены основные сегменты, в которых работают отечественные финтех-компания, установлено, что украинскому финтеху, несмотря на длительный период существования, свойственны все тренды, происходящие в мире. Сделаны выводы, что Украине как потенциально перспективному финтех-рынку для превращения в один из значимых инновационных хабов европейского пространства еще предстоит осуществить ряд важных шагов, прежде всего реализовать законодательные инициативы в финтех-среде, например Директиву ЕС PSD2, которая позволит расширить экосистему финансовых услуг. Для банковских учреждений является необходимой разработка совершенных API и обеспечение приемлемых условий взаимодействия с финтех-компаниями. Приоритетным является решение проблемы привлечения капитала из внешних источников финансирования, возможное в случае снижения рискованности отечественных проектов благодаря экономической стабилизации страны, преодолению коррупционных явлений и усовершенствованию судебной системы.

Ключевые слова: финтех-услуги, финтех-компания, финтех-рынок, глобальное инвестирование, «трансформированные» услуги, «изобретенные» услуги.

FINTECH: FOREIGN EXPERIENCE AND DEVELOPMENT FEATURES IN UKRAINE

Summary. In the article is assessed the current state of the world FinTech market which has evolved from an initial stage in which startups were the main players to a modern one, characterized by the presence of professional companies that are able to offer for consumers a comprehensive set of products. The level of penetration of FinTech in the markets of foreign countries is analyzed and the tendencies of modern global investment in fintech companies are revealed. The Ukrainian fintech market has been researched and determined the main segments in which domestic fintech companies operate; it is established that the Ukrainian fintech despite its short period of existence is characterized by all the trends that are happening in the world. It has been concluded that Ukraine as a potentially promising fintech market has to make a number of important steps to transform it into one of the major innovative hubs of the European space and first of all to implement legislative initiatives in the fintech space, above all the EU PSD2 Directive, which will allow to expand the ecosystem of financial services. PSD2 implementation will also create conditions for the introduction of remote user identification, which in the opinion of both fintech companies and banks is one of the main obstacles for the development of the fintech industry in Ukraine. For banking institutions it is necessary to develop advanced APIs and to provide acceptable conditions for interaction with fintech companies interested in creating products that are attractive to both users and banks. It is important to put in place an effective mechanism to protect the rights of consumers of fintech services to strengthen the responsibility of banks and non-banking institutions for the quality of provided services. It is urgent to form favorable conditions for the creation and further development of fintech companies and to increase the level of financial inclusion in the Ukrainian market, free access of the population to the use of financial products and services on the basis of adequate tariffs and legal support. Priority is solving the problem of attracting capital from external sources of financing which is possible when reducing the riskiness of domestic projects due to economic stabilization of the country, overcoming corruption phenomena and improving the judicial system.

Key words: fintech services, fintech companies, fintech market, global investment, “transformed” services, “invented” services.